

Zaaknummer : 01015782
Ons Kenmerk : ODH273331
Datum : 12-05-2022

Postadres
Postbus 14060
2501 GB Den Haag
(070) 21 899 02
vergunningen@odh.nl
www.odh.nl

Beschikking

Wet natuurbescherming - Soortenbescherming

Onderwerp

Op 9 december 2021 hebben wij een aanvraag om ontheffing geregistreerd als bedoeld in artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming. De aanvraag betreft het amoveren van Paviljoen De Duinen nabij Wassenaarseslag te Wassenaar. De aanvraag betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis, alsmede het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis.

Ontheffing wordt aangevraagd voor het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in:

- Artikel 3.5, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*);
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*).

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode 1 februari 2022 tot 1 april 2022.

Besluit

Wij besluiten:

- I. de aangevraagde ontheffing te verlenen aan Staatsbosbeheer Team Stad en Duin;
- II. de voorschriften 1 tot en met 11 te verbinden aan deze ontheffing;
- III. de aanvraag en de aanvullende stukken onderdeel te laten zijn van deze ontheffing;
- IV. dat deze ontheffing geldig is vanaf bekendmaking van dit besluit tot en met 1 november 2024.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
namens dezen,

ing. L. Hopman
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

Algemene voorschriften

1 De ontheffinghouder dient:

- de start van de werkzaamheden schriftelijk te melden;
- het ecologisch werkprotocol op te sturen bij de startmelding van de werkzaamheden;
- eventuele wijzigingen gedurende de uitvoering een week van tevoren schriftelijk te melden;
- de beëindiging van de werkzaamheden uiterlijk één week van tevoren te melden.

Voorgaande meldingen dienen gericht te worden aan de Unit Groen Bodem en Opsporing van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, Postbus 550, 3300 AN te Dordrecht, telefoonnummer 078-7708585, e-mail: meldingwnb@ozhz.nl onder vermelding van 'flora en fauna'.

2 De ontheffinghouder is ervoor verantwoordelijk dat zijn personeel of derden welke betrokken zijn bij de uitvoering van het project, op de hoogte zijn van de voorschriften in deze ontheffing en de maatregelen in de rapportage 'Koffietent Berkheide Activiteitenplan' van 2 november 2021 en de aanvullende informatie van 25 februari en 14 april 2022. Hiervoor dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld, waarin in ieder geval het volgende dient te worden opgenomen:

- a de voorwaarden zoals opgenomen in deze ontheffing;
- b aanduiding van de locatie van het plangebied;
- c de uit te voeren werkzaamheden;
- d de periode waarin de werkzaamheden uitgevoerd worden;
- e de mitigerende en compenserende maatregelen;
- f de momenten waarop ecologische begeleiding ingeschakeld wordt;
- g het bijhouden van een logboek van de ecologische begeleiding.

3 Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en het ecologisch werkprotocol en een logboek van de ecologische begeleiding (i.c. controle, vrijgave werkzaamheden) op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren. De genoemde documenten mogen langs de elektronische weg leesbaar worden getoond.

4 De werkzaamheden dienen ecologisch begeleid te worden door een deskundige¹ op het gebied van de gewone dwergvleermuis.

5 De ontheffinghouder dient, met in achtneming van de voorschriften in deze ontheffing, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in hoofdstuk 3 van het rapport 'Koffietent Berkheide Activiteitenplan' van 2 november 2021 en de aanvullende stukken van 25 februari en 14 april 2022.

¹ Onder een deskundige wordt verstaan:

- Hij/zij heeft een afgeronde hbo- of universitaire opleiding, met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie;
- Hij/zij heeft een afgeronde mbo-opleiding, met als zwaartepunt de flora en fauna, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten;
- Hij/zij is werkzaam voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus;
- Hij/zij is als ecoloog of adviseur/specialist ecologie werkzaam voor een (semi)overheidsinstantie zoals het Ministerie van Economische Zaken, het Ministerie van Defensie, Rijkswaterstaat, het Rijksvastgoedbedrijf, provincies, waterschappen, hoogheemraadschappen, gemeenten, omgevingsdiensten en drinkwaterbedrijven
- Hij/zij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de soortenbescherming en is werkzaam of aangesloten bij de volgende Nederlandse organisaties: Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied;
- Hij/zij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de monitoring en/of bescherming van desbetreffende beschermde soorten.

- 6 Indien een of meerdere in voorschrift 5 genoemde maatregelen onverhoopt niet uitvoerbaar zijn, dienen hiervoor minimaal gelijkwaardige maatregelen voor wat betreft de functionaliteit en effectiviteit te worden getroffen.
- 7 Tijdig, uiterlijk één maand, voordat de in voorschrift 6 bedoelde maatregelen worden uitgevoerd, dienen deze ter goedkeuring aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid te worden voorgelegd.
- 8 De details over de plaatsing, de types en het onderhoud van de voorzieningen dienen te worden gemeld via het registratieformulier verblijfsvoorzieningen op <https://eloket.odh.nl/verblijfsvoorzieningen>. Deze meldingen dienen te worden gedaan:
 - a voor permanente voorzieningen: uiterlijk twee weken voor het plaatsen van de permanente voorzieningen.

Specifieke voorschriften

- 9 Het ongeschikt maken van de huidige verblijfplaatsen dient te worden uitgevoerd in de actieve periode van de gewone dwergvleermuis die loopt van 15 april tot en met 15 augustus onder begeleiding van een ecologisch deskundige. Het gebruik van netten, glaswol of purschuim is onder geen enkele voorwaarde toegestaan. Om vleermuizen redelijkerwijs de mogelijkheid te geven om de verblijfplaats te verlaten voordat met de werkzaamheden wordt gestart, dienen voorzieningen zoals exclusion flaps of het creëren van tocht gedurende minimaal vijf aaneengesloten dagen te worden ingezet. De weersomstandigheden dienen op deze dagen gunstig te zijn (minimaal 8 graden en een windkracht van <5 Bft) en deze dienen door de ecologisch deskundige te worden opgenomen in een logboek. Na het ongeschikt maken, en voorafgaand aan de werkzaamheden, dient een controlebezoek te worden uitgevoerd met behulp van een batdetector om de aanwezigheid van vleermuizen in de bebouwing uit te sluiten, alvorens het plangebied wordt vrijgegeven.
- 10 U dient, binnen drie weken na uitgifte van deze ontheffing, nieuwe, bewezen effectieve vleermuiskasten (type: VK WS 10) op te hangen voor de gewone dwergvleermuis. Uiterlijk twee weken voor plaatsing dient de locatie ter goedkeuring te worden voorgelegd aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (vs.1 en 8).
- 11 De voorzieningen voor vleermuizen moeten functioneel zijn gedurende de periode waarvoor deze worden ingezet. De voorzieningen dienen minimaal eenmaal per jaar gecontroleerd te worden op de functionaliteit en – indien nodig – dient de functionaliteit van de voorziening hersteld te worden. Bovendien moeten de vleermuiskasten zich te allen tijde buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden bevinden.

AANWIJZINGEN VOOR GEBRUIK

- Voor alle soorten - beschermd én onbeschermd - geldt de zorgplicht ex artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming. Op grond hiervan dient zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan deze soorten te worden voorkomen.
- Gedurende de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Wet natuurbescherming. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.
- Als de ontheffinghouder de onderhoudsverplichting wenst over te dragen aan een derde dan moet de ontheffinghouder zorgdragen voor het contractueel vastleggen daarvan.

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 9 december 2021 hebben wij een aanvraag om ontheffing geregistreerd als bedoeld in artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb). De aanvraag betreft het amoveren (slopen) van Paviljoen De Duinen nabij de Wassenaarseslag te Wassenaar en is aangevraagd namens Staatsbosbeheer Team Stad en Duin. De aanvraag betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis, alsmede het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*). Ontheffing wordt aangevraagd voor het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in:

- Artikel 3.5, tweede lid, van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*);
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wnb voor wat betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*).

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode 1 februari 2022 tot 1 april 2022.

Bij de aanvraag behoren de volgende stukken:

- Quickscan Koffietent Berkheide, Adviesbureau E.C.O Logisch B.V., Documentcode: SBNA2104, 26 juli 2021;
- Natuuronderzoek Koffietent Berkheide Huismus en vleermuizen; Adviesbureau E.C.O Logisch B.V., Documentcode: SBVW2105, 2 november 2021;
- Koffietent Berkheide Activiteitenplan, Adviesbureau E.C.O Logisch B.V., Documentcode: SBEC2106, 2 november 2021.

Op 25 februari en 14 april 2022 hebben wij de aanvullende informatie ontvangen:

- Notitie aanvullende informatie, Adviesbureau E.C.O Logisch B.V., Documentcode: SBEC2106, 25 februari 2022;
- Notitie plaatsen zomerverblijfplaatsen, E.C.O. Logisch B.V., Documentcode: SBED2106, 29 juli 2021;
- Mail over systeem ophanging reeds geplaatste vleermuiskasten.

Procedure

Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 5.1 van de Wnb zijn toegepast op deze beschikking.

Doordat de aangeleverde gegevens onvolledig waren, is op 21 februari 2022 verzocht om aanvullende gegevens. Op 25 februari en 14 april 2022 zijn de verzochte gegevens ontvangen. De procedure is op 25 februari 2022 hervat.

Verlening

Met toepassing van artikel 5.1, tweede lid, van de Wnb hebben wij op 29 december 2021 de termijn voor de afhandeling van de aanvraag met zeven weken verlengd.

Bevoegd gezag

De handeling wordt verricht binnen de provincie Zuid-Holland. Gelet op de bepalingen in artikel 1.3 van de Wnb zijn wij bevoegd gezag voor de beoordeling van de aanvraag.

Toetsingskader en grondslag beschikking

De aanvraag is getoetst aan de artikelen 3.5 en 3.8 van de Wnb en de Beleidsregel uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland.

De gewone dwergvleermuis is van nature in Nederland in het wild levende dieren van soorten genoemd in bijlage IV, onderdeel a bij de Habitatrichtlijn.

Op grond van artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb is het verboden:

- de gewone dwergvleermuis opzettelijk te verstoren;
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis te beschadigen of te vernielen.

Op grond van artikel 3.8, vijfde lid, van de Wnb wordt een ontheffing slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- de ontheffing nodig is omdat één van de belangen genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, aanhef onder b, van de Wnb aan de orde is; en
- de maatregelen niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding respectievelijk er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Beoordeling

Aanvraag

Staatsbosbeheer is voornemens het terrein rondom het paviljoen De Duinen nabij Wassenaarseslag te Wassenaar geschikt te maken voor habitattype H2130 Grijze duinen.

De aanvraag heeft betrekking op de amovatie (sloop) van het pand en het geschikt maken voor habitattype H2130 Grijze duinen. De amovatie staat gepland in het najaar van 2022 en duurt naar waarschijnlijkheid één dag. Vanwege de plaatsing van niet effectieve compensatie dienen er aanvullende maatregelen getroffen te worden. Om voldoende alternatieve verblijfplaatsen aan te bieden voor de gewone dwergvleermuis en uitloop van de werkzaamheden hanteren wij een langere ontheffingsperiode tot 1 november 2024.

Overtreding verbodsbepaling(en)

Om te bepalen of er sprake is van overtreding van de Wnb heeft in 2021 nader onderzoek plaatsgevonden naar de aanwezigheid van vleermuizen. Het vleermuisonderzoek is geheel uitgevoerd conform het vleermuisprotocol (2021). De initiatiefnemer heeft voldoende aannemelijk gemaakt dat het gebouw uitsluitend geschikt is voor soorten met een hogere lichttolerantie. Hiermee zijn wij van mening dat de onderzoeksinspanning voldoende is geweest.

De gewone dwergvleermuis is in het plangebied aangetroffen. Tijdens het voorjaarsonderzoek is één zomerverblijfplaats waargenomen in de zuidgevel van het pand achter de houten betimmering. Tijdens het najaarsonderzoek is in het plangebied nabij de eerder waargenomen zomerverblijfplaats een paarverblijfplaats vastgesteld van de gewone dwergvleermuis. Van zomer- en paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis mag er redelijkerwijs vanuit worden gegaan dat deze ook in gebruik zijn gedurende milde winters door één of enkele individuen. Met de geplande werkzaamheden gaat deze verblijfplaats verloren en worden individuen opzettelijk verstoord. Hiermee worden de verbodsbepalingen zoals bedoeld in artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb overtreden.

Voorgestelde maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de gewone dwergvleermuis tot een minimum te beperken worden maatregelen voorgesteld zoals beschreven in hoofdstuk 3 van de rapportage 'Koffietent Berkheide Activiteitenplan' van 2 november 2021 en de aanvullende stukken verkregen op 25 februari en 14 april 2022. Deze maatregelen zien onder andere op het ongeschikt maken van de bebouwing in de actieve periode van de gewone dwergvleermuis en het treffen van compenserende en mitigerende maatregelen. De werkzaamheden worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecologisch deskundige met kennis van de gewone dwergvleermuis.

Staat van instandhouding

Als gevolg van de amovatie van het pand gaat één zomer- en paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis verloren. Als mitigerende maatregel zijn er op 29 juli 2021 een viertal vleermuiskasten, van het type VK WS 02, opgehangen aan bomen ter vervangen van de zomer- en paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis. De vleermuiskast is door de relatief grote opening van het ophangstelsel aan de achterzijde ongeschikt om te plaatsen aan bomen. De kans is zeer aannemelijk dat de binnentemperatuur van de kast verstoord wordt door tocht. Het microklimaat is dan zeer onstabiel, waardoor de kans op een succesvolle bezetting door vleermuizen minimaal is. Derhalve zijn deze vleermuiskasten geen bewezen effectieve vleermuiskast en tellen deze niet mee in de compensatie. Hiermee worden onvoldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden voor de gewone dwergvleermuis.

Derhalve dienen voorafgaand aan de werkzaamheden nieuwe, bewezen effectieve, permanente vleermuiskasten van het type VK WS 10 te worden opgehangen voor de gewone dwergvleermuis, naast de reeds opgehangen vleermuiskasten. De huidige zomer- en paarverblijfplaats dient na 1 augustus, maar voor de start van het paarseizoen (15 augustus) ongeschikt te worden gemaakt. Er dient zo spoedig mogelijk na uitgifte van ontheffing, maar binnen drie weken en uiterlijk twee weken vóór plaatsing de locatie ter goedkeuring te worden voorgelegd aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. Bovenstaande is vastgelegd in de voorschriften.

Voorafgaand aan de start van de werkzaamheden zal het paviljoen De Duinen zal ongeschikt worden gemaakt door het verwijderen van delen van de houten betimmering in de hoeken van het pand. Door in de hoeken een deel van de houten betimmering te verwijderen, kunnen tocht en licht doordringen tot de verblijfplaats. Het ongeschikt maken dient plaats te vinden in de actieve periode, doch buiten de kwetsbare periode, van de gewone dwergvleermuis om te voorkomen dat er vleermuizen aanwezig zijn in het pand ten tijde van de uitvoering van de werkzaamheden, zoals beschreven in voorschrift 9. De weersomstandigheden bij het ongeschikt maken dienen op deze dagen gunstig te zijn (minimaal 8 graden en een windkracht van <5 Bft) en deze dienen door de ecologisch deskundige te worden opgenomen in een logboek. Na het ongeschikt maken, en voorafgaand aan de werkzaamheden, dient een controlebezoek te worden uitgevoerd met behulp van een batdetector om de aanwezigheid van vleermuizen in de bebouwing uit te sluiten, alvorens het plangebied wordt vrijgegeven. De genoemde maatregelen worden getroffen conform de richtlijnen uit het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (BIJ12, 2017).

De gewone dwergvleermuis komen verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Wassenaar. Door de voorgenomen maatregelen en de beperkte omvang van het effect is het aannemelijk dat de gewone dwergvleermuis in de directe omgeving aanwezig blijven.

Op grond van vorenstaande zijn wij van mening dat de maatregelen, met inachtneming van de voorschriften, voldoende zijn om negatieve effecten te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken en dat de amovatie niet zal leiden tot verslechtering van de instandhouding van de gewone dwergvleermuis.

Ecologisch werkprotocol

De start van de werkzaamheden dient gemeld te worden bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. De werkzaamheden en de wijze waarop maatregelen worden uitgevoerd dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen. Dit protocol dient bij het melden van de start van de werkzaamheden meegestuurd te worden. Voorts dient het ecologisch werkprotocol op de locatie aanwezig te zijn. Hierdoor weten ook de uitvoerders op welke wijze de werkzaamheden zorgvuldig moeten worden uitgevoerd. Wij hebben dit in de voorschriften 1, 2 en 3 vastgelegd.

Belangenonderbouwing

De ontheffing is aangevraagd in het belang van 'de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats' in de zin van artikel 3.8, lid vijf, sub b, onder 1 onder de Wnb; namelijk voor de ontwikkeling van grijze duinen.

Nadat het pand is geamoveerd, ontstaat namelijk een meer natuurlijke situatie waarbij de locatie zich in een pioniersfase zal bevinden. Door natuurlijke dynamiek en successie zal het vrijgekomen gebied na de amovatie gekenmerkt kunnen worden als H2130 Grijze Duinen (beschermde habitattypen). Aanvrager Staatsbosbeheer, tevens beheerder van het betreffende Natura 2000-gebied, stemt zo het vrijgekomen gebied af op het omliggende habitattypen.

Op deze wijze wordt daarmee een kleine toename gerealiseerd in de oppervlakte van het habitattypen H2130 Grijze duinen. Ook komen er sinds de sluiting van het paviljoen minder bezoekers; het tijdelijke gevolg dat er daardoor minder verstoring is op de betreffende locatie wordt een permanent gevolg met de sloop van het paviljoen.

Inmiddels heeft (sinds het leegstaan van het paviljoen) driemaal inbraak en vernieling plaatsgevonden, waarbij de hekken rondom het pand herhaaldelijk zijn verwijderd met vernieling van verschillende eigendommen. Na amovatie (sloop) zal daar geen sprake meer van zijn. Hiermee zal de directe omgeving van het paviljoen minder onder druk komen te staan door antropogene invloeden.

Gelet op het voorgaande zijn wij van oordeel dat het genoemde belang 'de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats' voldoende onderbouwd is om de negatieve effecten op de gewone dwergvleermuis, die als gevolg van de uitvoering van de activiteit optreden, te rechtvaardigen.

Geen andere bevredigende oplossing

Het project is locatiegebonden vanwege de amovatie (sloop) van het pand. Vanwege de leegstand van het pand, heeft de eigenaar besloten om het pand te amoveren en het vrijkomende terrein te beheren en ontwikkelen als H2130 Grijze duinen. Afzien van de werkzaamheden zal niet leiden tot een bevredigend alternatief. De kans op vandalisme en onrechtmatige gebruikname door derden is (gezien de genoemde incidenten) aannemelijk, evenals de kans op verval. Wanneer de bebouwing verder in verval raakt, zal de geschiktheid als zomer- en paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis afnemen. Uiteindelijk zal het pand niet meer geschikt zijn als verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis. Bij het treffen van de opgelegde maatregelen/compensatie kan de staat van instandhouding van de lokale populatie gewaarborgd blijven.

Gelet op de noodzaak en wijze van uitvoering zijn wij van mening dat er voldoende is aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Door de gekozen wijze en opgelegde periode van uitvoering, wordt schade aan zoveel mogelijk voorkomen.

Samenhangende besluiten

Er kunnen nog andere bepalingen van kracht zijn, op grond waarvan vergunningen, toestemmingen, ontheffingen of meldingen benodigd zijn om de gevraagde activiteit te kunnen uitvoeren. Die mogelijkheid geldt bijvoorbeeld voor de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Hiervoor is de gemeente Wassenaar bevoegd gezag.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande kan de gevraagde ontheffing op grond van artikel 3.8, eerste lid, van de Wnb worden verleend.